Conferința Înțelegerii Balcanice

Ziua II-a

Consiliul permanent al Înțelegerei balcaniec a ținut Marți două ședințe: una dimineața la orele 11 și alta după amiază la orele 17 și 30.

S'a continuat examinarea chestiunilor interesând cele patru state balcanice aliate. S'au pus la punct diferite chestiuni care vor figura în comunicatul oficial. O atmosferă de deplină înțelegere a caracterizat discuțiile celor patru miniștri de externe.

D. GENERAL I. METAXAS
președintele consiliului de miniștri, grec

D. ȚINȚAR MARCOVICI
ministru de externe al Iugoslaviei

AUDIENȚA MINISTRULUI BULGARIEI

Marți, înainte de deschiderea ședinței de după amiază a consiliului Înțelegerei balcanice, d. Gr. Gafencu a primit în audiență pe d. Kirov, ministrul Bulgariei la București.

D. SÜKRÜ SARACIOGLU
ministrul de externe al Turciei

Dejunul dela președinția de consiliu

Marți la orele 13 d. a., d. Armand Călinescu, vice președinte al consiliului de miniștri, a oferit la prezidențe un dejun în cinstea oaspeților străini. La acest dejun au participat în afară de miniștrii de externe ai celor trei state balcanice aliate cu doamnele, d. Ernest Urdărianu, ministrul Casei Regale, membrii guvernului român cu doamnele, miniștrii la București ai statelor balcanice aliate cu doamnele, șeful statului major d. general Țenescu cu d-na și d. ambasador Grigorcea, secretar general la ministerul de externe.

Dineul dela legația greacă

Marți seară la orele 8 a fost la legațiunea greacă un dineu oferit de d. Collas, ministrul Greciei la București.

*

La orele 22 a fost la Palatul Regal un concert oferit de M. S. Regele Carol în cinstea distinșilor oaspeți.

Conferința Înțelegerii Balcanice a presei

In ședința plenară de Luni după amiază s'a procedat la alegerea președinților și membrilor celor trei comisiuni: politică, culturală și technică.

Adunarea a hotărît deasemeni ca rapoartele comitetelor naționale respective să fie citite și examinate în comisiuni.

Comisiunile au fost constituite astfel:

Politică, d-nii: Falik Rifki Atay, președinte; Georges Seferiades, dr. Alois Huhar, Sahin Adjik, Al. Săndulescu, Raul Anastasiu V. Alboteanu, Liviu Nasta.

Culturală, d-nii: Vassili Vekiarellis, președinte; Georges Vlahos, Husseyn Ceahit Yaitchin, Bata Iovanovitch, N. Batzaria, Cezar Petrescu, D. Botez, J. Paleologu.

Tehnică, d-nii: Voukachine Andjekkovitch, președinte; Bosko Trpkovitch, Vassili Vekiarellis, Denis Devaris, Muvaffak Menemencioglu, Theodor Solacolu, N. Georgescu, R. Dianu. Mircea Grigorescu.

*

Marți dimineață cele trei comisiuni au lucrat la subsecretariatul de stat al propagandei.

La ora 12, președinții și membrii celor trei delegații străine, însoțiți de președintele și membrii comitetului național român, precum și de reprezentanții subsecretariatului de stat, au mers la mormântul Soldatului Necunoscut, unde au depus coroane.

Dejunul dela Athenee Palace

D. BATA IOVANOVICI
deputat, preș. al comit. național iugoslav P. E. B., dir. al ziarului „Samouprava"

La ora 13 și 30, a fost la Athénée Palace un dejun oferit de d. Eugen Titeanu, subsecretar de stat la propagandă.

La șampanie au luat cuvântul:

D. EUGEN TITEANU, care după ce arată că ritmul alternanțelor prin care trece omenirea, accentul de îngrijorare internațională s'a deplasat din Balcani în alte regiuni și că focarul frământărilor europene de pe vremuri se transformă într'un exemplu de înțeleaptă concordie și colaborare internațională; subliniază profundele transformări petrecute în Balcani, în Turcia — „animatorul incomparabil al poporului turc" — în Grecia unde „Regele George a procedat la o rapidă reorganizare a statului său" și în Iugoslavia „care se găsește sub conducerea echilibrată a Regentului Paul în plină afirmare a cimentării sale interioare și în ascendent al prestigiului său exterior" și în România „clădită dintr'o concepție de energie și vigoare de către Regele reformator Carol al II-lea". D. Titeanu arată apoi rolul însemnat al presei în opera de consolidare a păcei în Balcani.

„Decât alții să se ocupe de problemele noastre — a spus d. Titeanu — și noi de alte altora, eu cred că cea mai bună doctrină de presă pentru asigurarea păcii, este ca fiecare să se ocupe în primul rând de treburile lui.

Blocul acesta al Înțelegerii Balcanice, care reprezintă o solidaritate naturală, are pe toate planurile destule probleme interesante și destule sectoare de colaborare, pentru ca presa, care trebue să fie un simbol al solidarității noastre să se ocupe în primul rând de ceeace ne interesează pe noi între noi.

D. SEFERIADIS, directorul biuroului de presă greacă, după ce și-a exprimat recunoștința pentru primirea prietenească ce a întâmpinat-o în Capitala României care este „un focar strălucitor de lumină în acest colț al lumii" a închinat în sănătatea M. S. Regelui Carol, „a cărui misiune istorică a fost atât de hotărîtoare pentru renașterea României" și pentru prosperitatea poporului român.

D. GEORGE SEFERIADIS
directorul presei în subsecretariatul de stat al presei, vice preș. al comit. naț. grec P. E. B.

D. HUSSEYN YALTCHIN, în numele delegației turce a spus următoarele:

„Iau parte pentru întâia oară la o Conferință a Înțelegerii Balcanice de Presă. Din clipa când am pus însă piciorul pe pământul românesc. am impresia că nu mă găsesc în țară străină. Aici am început imediat să trăiesc într'o patrie comună mai mare decât Turcia; aș putea fără ezitare numi această patrie comună

D. HUSSEYN GEAHID YALCIN
deputat, director al ziarului „Yeni Sabah"

un „Commonwealth" balcanic. Așa că ar fi mai drept să ne numim cetățeni ai acestui suprastat decât să ne numim români, greci, iugoslavi și turci.

Aceasta nu mai este o dorință, este un fapt îndeplinit. D-voastră, făuritorii acestei opere de apropiere, poate că n'ați avut timpul de a îmbrățișa calea străbătută până acum. Dar, în calitatea mea de coleg nou, mă bucur de elanul entuziast și sincer pe care l-ați luat și socotesc ca o datorie să vă felicit pentru rezultatele obținute.

Marele rol necontestat al presei este să ne încurajeze la aceasta. Putem fi franctirorii frontului comun balcanic, și trebue deasemenea să luminăm opinia publică.

Trebue să socotim ca o datorie primordială de a încuraja și de a împinge la aceasta guvernele pentru ca ele să realizeze această idee coaptă deja la popoarele noastre. Să nu uităm mai ales că primejdia este comună.

In entuziasmul, pe care ni-l inspiră speranța de a ne vedea în curând ajungând la această alianță, beau în cinstea Majestății Sale Regele Carol, care a ridicat România la un nivel așa de înalt de cultură și de progres".

D. dr. ALOIS KUHAR, din delegațiunea iugoslavă a spus următoarele:

Am intrat în frumoasa d-voastră țară prin ținuturile marilor poeți români Coșbuc și Goga, transilvăneni amândoi, cărora le-a revenit rolul frumos de a ține treaz geniul național.

Ne-am amintit, de un vers frumos al lui Goga, în care vorbește de un vis neîmplinit pe care el și poporul al cărui purtător de cuvânt național era, îl udau cu lacrimile lor.

Acest vis, neîmplinit atunci și din plin udat de lacrimile unui popor nobil dar înlănțuit, acest vis este împlinit, a devenit un fapt strălucitor în Europa Centrală și Balcanică, iar „durerea de care ne-au murit strămoșii și părinții" gemând sub suferințe atât de mari a luat sfârșit.

Ne-am înclinat plin de respect pentru un trecut de dureri cum și pentru rara, strălucitoarea putere a geniului vostru, scumpi frați, care au împlinit această minune și au redat mamei copii scumpi pe care-i plângea.

Ne-am dat seama noi fiii unei țări care își are rădăcinile în sânge și în lacrimile mai multor veacuri, ne-am dat seama de comunitatea de destine, comunitate căreia nimic azi și nimic în viitor nu-i va putea pune piedici, pe cari să nu fim în stare de a le trece.

Relevând apoi opera înfăptuită de M. S. Regele Carol al II-lea oratorul spune:

Avem cinstea să asistăm la această operă. Ea se îndeplinește sub ochii noștri.

Mișcarea de renaștere română nu este într'adevăr o agitație de suprafață, o agitație care să se mulțumească cu rezultate exterioare, ci un val din adâncul sufletului și hotărât să dea piept cu nevoia de a se organiza în fiecare om în parte cum și în întreaga națiune o viață lăuntrică disciplinară, rânduită și ținând seama de trebuințele spirituale ale ființei omenești.

Asistăm, la o revoluție care se îndeplinește în România. Renașterea română sub impulsul Majestății Sale este un fenomen care chiamă atențiunea tuturor celor ce s'au consacrat acestei munci uneori atât de grea de educarea indivizilor și a celulelor lor sociale, familia, națiunea și Statul. M'am aplecat cu dragoste asupra acestei mari experiențe fiindcă iubim România și pentrucă voim să spunem întregul adevăr.

România se reînoiește nu din afară înăuntru sau de sus în jos. Ea se reînoește dându-și întâi un suflet, adică o nouă viață lăuntrică. Nu desființând legile nestrămutate ale omenirii, nu distrugând valorile supranaturale, valorile morale și spirituale, ci se reînoește dând loc de cinste acestor valori și încercând a le face să trăiască în fiecare om și în întreaga națiune.

După cum Goga și-a văzut visul împlinindu-se pentrucă acest vis nu era pătat de nici o nedreptate, sunt convins că visul de renașterea României va deveni o realitate, pentrucă nici acest vis nu poartă în el nici un germene distrugător. Și după cum Goga a văzut pe toți fii neamului românesc reuniți în casa Patriei, Majestatea Sa Regele Carol va găsi într'o zi că îndemnul pe care l-a dat și-a îndeplinit minunea, fiindcă el a înobilat sufletul românilor și a ridicat în acest suflet forțele spirituale și morale care sunt singura chezășie de durată a unei națiuni.

Invit pe colegii mei să se ridice pentru a aduce respectuosul nostru salut Marelui Rege al României care a spus tineretului său: „N'am venit în mijlocul vostru pentru a vă da sfaturi bune ci pentru a vă spune: sufletul vostru să fie ecoul sufletului meu.

D. N. BATZARIA a spus următoarele:

Experiența istoriei ne învață că nefericirea unui popor din Balcani atrage totdeauna și nefericirea celorlalte țări balcanice.

D. Batzaria arată apoi cât de mare este comunitatea de sentimente, de mentalitate, de concepție și de temperament a popoarelor din Balcani, al căror folklor seamănă atât de mult, încât fiecare din popoare, vorbind o altă limbă, exprimă simțăminte și credințe comune.

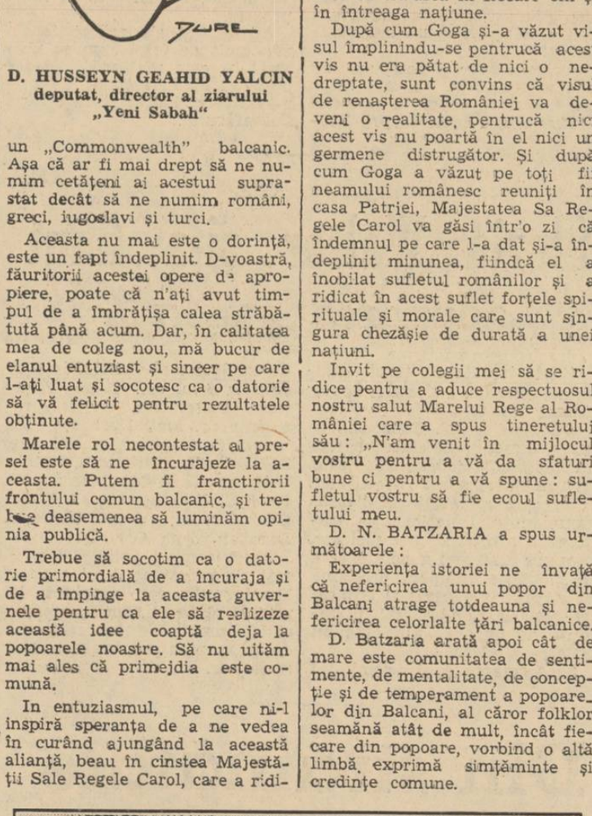

Delegația de ziariști iugoslavi la monumentul Regelui Alexandru

Deschiderea expoziției asociației „Arta", organizată de ministerul de externe cu ocazia conferinței Înțelegerii Balcanice

Domnia sa aduce un cald omagiu popoarelor grec, turc, jugoslav și român și închee astfel:

Nu facem deci nici o deosebire între națiunile balcanice. Să ne reamintim totdeauna ceeace ne unește și să uităm orice ne-ar putea desbina. Beau acest pahar pentru strânsa colaborare balcanică.

Presa greacă despre conferința dela București

Atena, 21 (Rador). — *Presa elenă subliniază importanța conferinței dela București a consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice.*

„Elephteron Vima", *după ce examinează importantele evenimente petrecute în Europa dela ultima reuniune a consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice, declară că acesta va constata din nou și în chipul cel mai solemn strânsa solidaritate și intima colaborare între cele patru guverne balcanice asupra numeroaselor chestiuni importante care le interesează.*

„Kathiemerini" *scrie între altele: „De când cele patru state ale Înțelegerii Balcanice și-au unit sforțările în favoarea păcii, ele s'au arătat totdeauna unite și solidare.*

„Akropolis" *subliniază că Înțelegerea Balcanică rămâne unul din sistemele diplomatice cele mai solide din lume și că ea este în același timp un factor de pace. Suntem siguri, adaugă ziarul, că actuala conferință va da o nouă dovadă despre aceasta, coordonând politica comună a statelor Înțelegerii Balcanice și consolidând pacea în Balcani.*

„Echantiki" *scrie că experiența celor cinci ani de existență a Înțelegerii Balcanice a arătat valoarea practică a acestui organism.*

Lăsând la o parte orice bănuială și orice supărare, într'un spirit de înaltă civilizație, statele balcanice au semnat cu Bulgaria pactul dela Salonic. Acest spirit de moderațiune și de colaborare s'a manifestat încă odată la București și nu numai prin vorbe goale, ci prin hotărîri practice".

Ce spune presa iugoslavă

Belgrad, 21 (Rador). — *Înțelegerea Balcanică ocupă locul de cinste în informațiile și comentariile ziarelor iugoslave, care reproduc pe larg discursurile d-lor Gafencu și Metaxas, subliind în titlurile lor că aceste discursuri definesc precis politica consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice.*

In același timp, ziarele iugoslave publică numeroase comentarii apărute în presa străină care dovedesc interesul trezit pretutindeni de actuala reuniune a Înțelegerii.

Comentând conferința consiliului, ziarul „Novosti" din Zagreb scrie între altele: Sensul, semnificația și importanța Înțelegerii Balcanice au fost încă dela început evidente pentru toți. Puține instrumente diplomatice sunt atât de clare. Politica sa este esențialmente pacifică și nu-i îndreptată contra nimănui. Ea este azi antirevizionistă prin esență. Prin caracteristicele sale, e cea mai largă creațiune diplomatică; porțile sale sunt deschise pentru intrarea celor cari nu fac încă parte din ea, mai ales Bulgaria.

Ziarul face apoi un istoric al situației politice care domina în trecut în Balcani și afirmă că împrejurările politice moderne își au origina lor în Balcani, care sunt teoreticește și practicește oglinda tuturor formelor de guvernământ și care au toate posibilitățile și condițiunile vieții sociale și naționale.

Impietăți involuntare și nevinovate

Uitați chiar de ai lor?

„Sindicatul artelor frumoase" și-a adus aminte de pictorii și sculptorii morți, ceeace dovedește un sentiment etic și deci lăudabil din partea artiștilor plastici.

Duminică s'a slujit parastasul cu solemnitatea cuvenită. Au fost însă unele uitări regretabile, ceeace ar putea fi un act de impietate involuntară și nevinovată, căci altfel ar însemna că unii sculptori și pictori, cari au strălucit în viață, au fost uitați chiar de ai lor. Ne gândim la pictori ca Romano, ale căruia ninunate pânze figurează în pinacoteca regală, talent exuberant, tinerețe de creațiuni geniale, care a avut o neuitată expoziție la Ateneul Român, în preajma întrării noastre în războiu, făgăduință luminoasă de viitor maestru, care a fost însă ucis de avioanele dușmane pe când se înapoia în Capitală, venind dela Marele Cartier, ca să-și cumpere culorile necesare imortalizării eroismului românesc, care n'a avut însă norocul să fie eternizat pe pânză de Romano.

Ne mai gândim la peisagistul Dimitrie Mihăilescu, la pictorul Pascali, la Marinescu-Vâlsan și la de curând decedatul Petre Bulgăraș, dar mai ales ne miră faptul că a fost uitat maestrul Filip Marin, urmașul lui Ion Georgescu la catedra dela arhitectură și autorul minunatei trilogii statuare a lui Eminescu, blocul de marmoră ce înainte de războiu erau destinate să fie așezate în cele trei rotonde de pe șoseaua Kiseleff. Opera lui Filip Marin trăește în lumină, grație grijei purtate de sculptorul Teodor Burcă, într'o secțiune specială a pinacotecei municipiului București.

Există oare cineva să le nesocotească opera, chiar după ce ființa lor pământească s'a stins ca să le aprindă o lumină nemuritoare în infinit? Noi nu-l credem atât de vitreg sufletul artistului de azi, care nu poate disprețui arta înaintașilor, după cum nici el nu va putea fi uitat de urmași.

Poate că n'ar fi fost rău să fie evocată și amintirea marilor Mecenați ai plasticei românești: Anastase Simu, Toma Stelian, a căror viață pe pământ nu s'a irosit deasurda și cari, aflând vreme și pentru cinstirea celor sufletești, au lăsat în urmă-le muzee de artă, școală adevărată de înălțare estetică a tineretului de azi, dând astfel prilej și altor fericiți ai vieții să lase și ei asemenea pilde morale în urma lor.

Doar în chipul acesta ne dăruim lamura sufletească generațiilor viitoare, care, la școala contemporanității noastre, vor învăța că pe meleagurile României au trăit și au visat cândva pictori mari ca N. Grigorescu, Mirea, Aman, Luchian ș. a., sau sculptori ca Ion Georgescu, Valbodea, Boambă, Filip Marin și ceilalți.

Sunt uitări de neuitat, chiar dacă împietatea e nevinovată și involuntară.

Leontin Iliescu

„UNIFICATORII" ROMÂNILOR

D. prof. N. Iorga a scos de sub tipar al IX-lea volum din vasta *Istorie a Românilor*, cărei i-a dedicat ultimii doi ani de muncă. De data aceasta d-sa înfățișează două mari capitole: *pregătirea unirii* și *unirea* însăși. Firul istoriei se reia dela începutul domniilor regulamentare, când începe lupta împotriva protectoratului rusesc. Urmează toată seria de nădejdi ale Românilor într'o autonomie națională și lupta străinilor împotriva aspirațiilor lor firești. E vremea strălucitei generații a lui Câmpineanu. Literatura cea nouă este ea însăși un rezultat al acestui spirit nou, care duce la mișcările romantice de după 1848. Din acest spirit rezultă și noua luptă istorică și literară pornită sau sprijinită de Kogălniceanu, Laurian, Bălcescu, Barit și alții. Acești creatori vor încerca în cele din urmă și lovitura care trebuia să-i ducă la biruință în 1848. Un capitol însemnat este consacrat propagandei în străinătate a emigranților, foști eroi ai revoluției.

Acum situația Românilor era cunoscută întregei Europe, care nu întârzie să o discute. Unirea pare posibilă și ea se face prin Români, cu toată opoziția pe care o întâmpină. Românii din cele două țări, Muntenia și Moldova, își au acum un singur Domn al lor, pe care străinătatea trebuie să-l recunoască. E Cuza-Vodă, a cărui domnie este prezentată până în Februarie 1866.

Caracterizările și observațiile noi, așa cum numai d. Iorga știe să le facă, abundă la fiecare pagină. Izvorul categoric sprijină fiecare rând. De o lectură ușoară, cele aproape 400 de pagini înfățișează frământările neamului în momentele lui cele mai hotăritoare.

DELA ROMÂNII DE PESTE HOTARE

Activitatea extrașcolară la liceul român din Grebena

Grebena, Februarie

La liceul român din Grebena-Grecia, de sub direcțiunea d-lui prof. Anton Ciumetti, a luat ființă, în anul școlar trecut, o societate literară a elevilor de curs inferior denumită „Luminița", spre deosebire de „Lumina" elevilor mari.

D. director al liceului a încredințat conducerea și îndrumarea acestei societăți d-lui profesor de istorie, N. Popescu-Valdomir, ajutat fiind de un comitet de elevi, în frunte cu Huiazi Gheorghe din cl. IV, ca președinte, și Exarhu Vasile, cl. IV, ca secretar.

Dela începutul anului școlar, societatea desfășoară o vie activitate, ținând ședințe săptămânale, în care se desbat — după puterea elevilor — subiecte de istorie românească, subiecte pentru cunoașterea vieții și obiceiurilor românilor din Pind; se recită poezii se cântă; nu se neglijează nici încercările originale în poesie sau proză.

Micii elevi se manifestă în voie, învață să vorbească liber, pentrucă, deși sunt elevi mici, totuși desbaterile au și partea lor de critică. Desigur că toată această activitate nu ar fi posibilă fără interesul și sufletul pe care d. prof. N. Popescu-Valdomir, conducătorul societății, îl pune pentru o cât mai bună reușită a acestor manifestări extrașcolare.

Trebue remarcat deopotrivă concursul pe care îl dă d. profesor Apostol Papa, prin participarea la ședințele elevilor.

Ultima manifestare a micilor școlari a fost Vineri, 10 Februarie a. c., în sala de festivități a liceului, în prezența d-lor profesori Ap. Papa și N. P. Vaidomir.

Elevul Exarhu Vasile cl. IV a vorbit despre „Nunta în satul Smixi", arătând toate obiceiurile ocazionate de acest eveniment, în satul său. Colegii săi au prezentat — la critică — deosebirile ce se constată în satele lor, astfel că în această ședință s'a înfățișat oglinda completă a „Nunții la românii din Pind".

Au luat parte activă la discuții elevii: Ceara Em. IV, Hagibira Ion III, Dosa D-tru IV, Caretasu Mihail IV, Nasica Niculae III, Panagu At. II, Caleși Vasile II, Condumina Atanase II, Muha Mihail IV, etc.

D-nii profesori N. Pop, Vaidomin și Ap. Papa au condus discuțiile și au făcut completările necesare. Elevul Dimareli D-tru III a recitat poesia „Cântecul miresii", iar Ruva Gh. cl. II a spus un basm aromânesc. Arocea Gh. II a recitat poesia originală „La oi". Elevii Paceaura Const. și Zega N-lae cl. III au cântat „Steluța". Ședința se închee cu întonarea imnului aromânesc „Părinteaxa Dimândare".

D. GEORGHE VLAHOS
preș. al comit. național grec P. E. B., director al ziarului „Kathimeryni"